

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

CORNER PRITCHARD & McGREGOR STS

The Provincial Library City

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PROVINCIAL LIBRARY WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

PIK IV.

4. 104.

СУБОТА, 30. ГРУДНЯ 1922.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, DECEMBER 30th, 1922.

No. 104.

VOL. IV.

КОНВЕНЦІЯ РОБІТНИЧОЇ ПАРТІЇ АМЕРИКИ.

НЬЮ ЙОРК, 27. грудня. Друга річна конвенція Робітничої Партії Америки закінчилася сьогодні ввечері серед оплесків для "Совітської Америки" і співом "Інтернаціоналу".

Одним з останніх актів конвенції було вислане привітної каблєграми Комуністичному Інтернаціоналу в Москві, в якій сказано було, що комуністичний рух в Злучених Державах відносить успіхи.

Конвенція ухвалила резолюцію, в якій домагається від Злучених Держав признання Совітської Росії.

З ентузіазмом одобрено на конвенції прокламацію, яка закликає всіх робітників в Злучених Державах прилучитися до борців за соціальну революцію.

Вислана до Комуністичного Інтернаціоналу каблєграма звучить:

"Друга всесвітна конвенція засіла Комуністичному Інтернаціоналу привіт. Конвенція з радістю повідомляє про знищення всієї фракційності. Конвенція посвятила себе конструктивній роботі около збудовання сильного революційно-

го руху в Америці. Всі відомості вказують на великий вплив партії в дійсній боротьбі робітників. Ми йдемо вперед з новою силою і ентузіазмом. Хай живе комунізм! Хай живе Інтернаціонал!"

Конвенція поробила заходи, щоби повести інтензивну пропаганду серед фермерів і фермерських робітників.

Конвенція відбувала ся через три дні в Лейбор Темпл на 84 вулиці.

Конвенція заявила ся за створенням Партії Праці.

НЬЮ ЙОРК, 25. грудня. На своїй вчорашній сесії друга конвенція Робітничої Партії Америки заявила ся за організуванням всесвітно-Партії Праці.

Партія прийняла платформу на 1923 рік, в якій сказано, що її ціллю є злучити американське робітництво в масовий рух проти капіталу. В платформі даліше є сказано, що Робітничая Партія Америки дає своє поперте Червоному Інтернаціоналу Професійних Союзів і приймає за свою програму для боротьби в юнгх тезі Червоного Профінтерна.

НЬЮ ЙОРК, 25. грудня. На своїй вчорашній сесії друга конвенція Робітничої Партії Америки заявила ся за організуванням всесвітно-Партії Праці.

Партія прийняла платформу на 1923 рік, в якій сказано, що її ціллю є злучити американське робітництво в масовий рух проти капіталу. В платформі даліше є сказано, що Робітничая Партія Америки дає своє поперте Червоному Інтернаціоналу Професійних Союзів і приймає за свою програму для боротьби в юнгх тезі Червоного Профінтерна.

ВОЄННІ ХМАРИ НАД ЛЬОЗАННОЮ.

ЛЬОЗАННА, 28. грудня. Вчора ввечері Льозанна була повна воєнної балачки. Очевидно британське правительство скорше буде воювати з Туреччиною, ніж відступити її Мозуль і його нафту, які тепер має Англія як частку мезопотамського мандату.

Лорд Корзон вислав вчора фететови Паші ноту, в якій вимоговав, що Англія не углядить домагаю Туреччині відносно Мозуля і не буде даліше сперечатися на сего справу.

Се було у відповідь на ноту Ісмета, в якій він повністю домагає ся, щоби Англія передала Мозуль Туреччині. Турки кажуть, що без Мозуля не можна числити ні на одне з їх приречень. Іншими словами говорять се значить, що доки Турки не відстануть Мозуля, доки вони не закінчать мирового договору.

Так отже на близько-східній конференції і довкола неї говорять про війну і дехто додає в сім руку Росії і її "червоної родини", себто інших радянських республік.

Бритійська делегация видала вчора ввечері заяву, в якій каже, що аліанти рішили вже раз покінчити з торгами, які по шістьох тижнях не привели ні до одного остаточного результату. На слідуючий тиждень Туркам буде вручений начерк угоди, яка буде містити в собі пропозиції аліантів і зроблені ними концесії і Туркія попросить ся дати на се остаточну відповідь.

Французи кажуть, що вони вповні одобрять сию заяву.

Сказано також, що в начерку договору не-буде точки про зворот Мозуля Туреччині.

Доки Турки не уступать від домагаю Мозуля, як також в справі капітуляцій, конференція не приведе до нічого.

В англійській, французькій і італійській делегациях панує тут замінний песимізм.

Турки заявляють, що вони не можуть підписати договору, який не дає їм Мозуля і ка-

жуть, що якби вони такий договір підписали, їх судили би за зраду.

На случай воєнного конфлікту між Англією а Туреччиною ся послідня числить на два фактори. Перше се те, що інші держави, включаючи Злучені Держави, не схочуть бачити Англію паную Константинополь, друге — се інтервенція Совітської Росії. Турки кажуть, що Росія так дуже ненавидить Англію, що на случай війни між Англією і Туреччиною радянські республіки без сумніву заатакують Румунію, щоби дістати назад Бессарабію. Се буде би лише початком, себто Турки уважають, що радянські республіки почали би наступ на балканські краї.

Бритійська флотья на Адриатику відпливає до Константинополя.

ЛОНДОН, 28. грудня. Тут доносять, що британська флотья, яка недавно опустила води Константинополя, відплила ніч по полудни з Мальти, щоби бути готовою розпочати акцію на случай війни. Флотья ся є під командою адмірала де Робекка.

Адміралція оповістила, що ескадрона де Робекка відплила з Мальти, британської морської бази на Адриатичному морі, повною силою пари до Константинополя. Оповідуючи про вислане флотьи адміралція заявила, що се зроблено як крок осторожності.

ЛОНДОН, 28. грудня. Делегация з Риму до "Сентрал Нюс" доносить, що підчас різдвяних свят між фашистами і комуністами прийшло в рижних місцях до боротьби. В Піяна коло Венеції в такій боротьбі убито дві особи а много ранено.

Перед кількома днями кинув хтось у помешкане польського старости міста Стонці на Волині, гр. Чапського, 3 бомби, які нароби́ли багато шкоди.

В КИТВІ УДАРЕМННО ЗАГОВІР МОНАРХІСТІВ.

КИЇВ, Україна, 19. грудня. — Большевики здавали тут сильний організований російсько-польський монархістичний заговор.

Власти узяли 1.500 осіб, а багато осіб убито або ранено підчас боротьби із заговірниками, до яких належали російські монархісти, Поляки, а навіть російські соціалісти-революціонери.

Сему монархістичному рухові помагала Польща. У Вільні створила була Польща осередок для зносин з київськими монархістами і відтам доставляла їм озброєння.

Російські монархісти хотіли при допомозі Польщі захопити в свої руки владу на цій Україні а звідси виправитись на Москву і так повернути царат в цілій Росії.

Однак большевикам вдало ся в пору викрити заговор і вони узяли заговірників на два дні перед виконанням їх заговору. При сьому звели остроборьбу, в якій згинило багато осіб, а також чимало було ранених.

Народна освіта в Київському повіті.

На 1-го листопада в Київському повіті (крім Києва) по даних Повітаросвіти є 222 трудових школи. З них 7-річних — 5 відс., 6-річних — 15 відс., 4-річних — 45 відс., 3-річних — 35 відс. В се число не входять ті школи, які належать до Профосвіти.

Майже всі школи наділено землею. По всіх школах переделано ремонт. Під школи відведено за останній час 43 помешкання, що належали поміщикам, і 14 помешкань церковних.

Дитячих установ в повіті є 4 з кількістю дітей — 261.

Святковане ювілею М. К. Заньковецької.

15-го грудня 1922 р. в Державнім Народнім театрі ім. Марії Заньковецької в Києві відбулась ювілейна вистава з приводу сороколітньої артистичної діяльності славетної артистки української сцени Марії Константиновни Заньковецької.

Білорусь піддержує пропозицію в Україні.

Предсідатель Раднарком Білоруси тов. Червяков заявив, що відносно Білоруси до проекту внесеного Україною про тісний союз всіх радянських республік — як найбільш піддержуюче.

Українське пропозиція, сказав т. Червяков, подітоване самим житем.

АНТИСЕМІТСЬКІ РОЗРУХИ В РУМУНІИ.

БУКАРЕШТ, 19. грудня. — Підчас жидівської демонстрації, яка відбулась вчора в Ясах, побито тяжко велике число Жидів. Жиди протестували проти напади на своїх одновітців, які в останніх часах стали чимраз частіше призрафляти ся в цілій краю.

Антисемітські демонстрації є на днівній порядку в Букарешті. Також демонстрації мали місце в Чернівцях і Клявзенбергу. В Букарешті ранено підчас розрухів шефа поліції. Всі університети замкнено.

РОЗСТРІЛ УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІОНЕРА У ЛЬВОВІ.

Дня 30. листопада розпочав ся перед польським наглим судом у Львові розправа проти Михайла Ярини, Івана Підгайного і Івана Широкого, яким польський суд закидає причастність до вбивства, що оперував у Східній Галичині між іншим на гостинці між Львовом і Камінкою Струмиловою. Судови проводив радник д-р Соха, членами трибуналу були судії Маєр, Малицькі і Міхале. Обжаловував прокуратор Сивуляк. Обжалованих боронили адвокати: д-р Евин, д-р Жилицький, д-р Датнер і д-р Батицький. Розправа закінчилась в неділю 2. грудня тим, що Ярину розстріляно, а справу Підгайного і Широкого віддано звичайному судови.

Нагали суд у Золочеві.

Перед наглим судом у Золочеві станув стрілець У.Г.А. Василь Горалевич з села Страдичі, пов. Городок. Він вбито належав до одного з гайдамацьких відділів, які оперували в початках сього місяця в зборівському повіті і палили польські філярки. Наглий суд передав справу Горалевича звичайному судови.

Напад на перемиські форти.

Львівський "Przeglad Poniżdzialkowy" повідомляє, що дня 16. листопада о год. 2. вночі напали українські бойвки на форти перемиської кріпости. Підчас зміни стійкових несподівано з криків українські бойвки дали кілька салів до польських жовірів. Сторбжа відповіла стріляниною, наслідком чого один із Українців ніби ранено. Се вже другий випадок українського нападу на перемиську кріпость.

Ланцюцькі Станіслав знову послом.

Комуністичний посол Домбровського басейну з округу Бендзин Степан Рибаків зрештучив із свого мандату на користь Ланцюцького. Рівнож перший заступник Рибаків Данилюк Олександр відступив своє право першенства по слови Ланцюцькому.

З БОРЬБИ ПРОТИ РУМУНСЬКОЇ ОКУПАЦІИ.

В Огородниках на Буковині вилетів поїзд разом з мостом у ріку. Дня 25. жовтня вискочив поїзд з шин на лінії Карпатів—Глібока.

Вечером того самого дня пустила ся в рух якимсь дивним способом локомотива з Чудина і попросту втікла з двірця.

Того самого вечера урукомийла якась сила вагони берегометського поїзду і гнала їх тям самим шляхом і в тім самім напрямку. Аж коло Прескарин надолось їх задержати, тому не пришло до ніякої катастрофи.

Дня 27. жовтня розбито динамітовою міною міст коло Новоселиці, жертвою чого впаив поїзд.

Сігуранца пошукує старіно за винувниками і каже, що є вже на сліді тайної терористичної організації, яка має 70 осіб. Заарештовано кількох залізничників.

Дня 1. листопада підпалено лісничого (Румуна) в Жучці. Шкода вносить 200,000 левів.

ПРОТЕСТ СОВІТСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ДО АНТАНТИ.

МОСКВА, 28. грудня. — Максим Лівінов, дійсвучий міністер заграничних справ, вислав до Англії, Франції і Італії ноту відносно вирішення судьби території Мемеля.

Нота заявляє, що всяке рішення, в яким Росія не бере участі, не буде признане.

Лівінов підчеркує вагу Мемеля для російської деревної індустрії, для якої сей порт є виходом на світові ринки.

(Мемель, положений на Балтійськй морі, зівстав інтернаціоналізований Версальським договором. Сей територія належала попередно до Німеччини.)

Конгрес Комінтерна про земельну справу.

На конгресі Комуністичного Інтернаціоналу про земельну справу виступав тов. Варга, бушвий народний комісар Угорської Радянської Республіки.

Тов. Варга сказав, що комуністична партія повинна оказати діяльну підтримку селянству, щоб завоювати дрібне селянство і анервалізувати середне. Завдане комуністичної партії — створити гуртки по всіх дрібно-селянських і батрацьких організаціях.

В дискусіях з приводу докладу тов. Варги виступив делегат Р.К.П. т. Теодорович, який зробив підсумки нашої революції.

Земля, яку одержало селянство після Жовтневої Революції, коштує п'ять мільярдів золотих карбованців. Інвентар, який одержало селянство, коштує 300 мільонів, крім того воно пообуло ся боргів на 1½ мільярда і 200 мільонів арендної плати.

Побіда комуністів при виборах до мійської ради в Християні.

ХРИСТІЯНІЯ, Норвегія, 21. грудня. — При виборах до мійської ради, які відбули ся в Християні 11. грудня, консерватисти втратили контролю над адміністрацією міста.

На загальне число 84 мійських радних комуністи вибрали 33 радних, соціалісти 11, а консерватисти 40.

В сей спосіб комуністи і соціалісти будуть становити в мійській раді більшість.

В Норвегії Комуністичная Партія стала в останніх роках одною з найсильніших партій в краю. Майже ціла давня соціал-демократичная партія перейшла в Комуністичну Партію. Останки соціал-демократичної партії працюють спільно з комуністами.

УВАГА! РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ МІСТА ВІННІПЕГУ!

Приходьтє всі якнайчисленніше на

МАСОВЕ ПРОПАГАНДОВЕ ВІЧЕ

яке устроюеть ся заходом українського відділу Робітничої Партії Канади дня 31-го грудня о год. 2.30 по полудни в Українськй Робітничім Домі в Вінніпегу.

На вічу будуть промовляти т. М. Попович, С. Логвіненко і Н. Захарук.

Предсідателем віча тов. Ом. Хоміцький.

Кождий робітник і кожда робітниця, котрі інтересують ся політичною боротьбою, повинні прибути на се віче.

Заряд укр. від. Р.П.К.

ВИПУСТИЛИ РЕШТУ КОМУНІСТІВ НА ВОЛЮ.

БЕНТОН ГАРБОР, Міш., 22. грудня. — Вчора вийшли на волю після зложення "бейду" прочі увязнені в Ст. Джозеф, Міш., які були арештовані в звязку з нападом на конвенцію в Бріджмен, Міш.

В повітій в'язниці в Ст. Джозеф находили ся ще слідуючі: Джозеф Зак, Норман Толентір, Чарлс Еріксон, Сет Нордлінг і Юджен Бехтолд. Судові власти випустили всіх на свободу після зложення одного спільного "бейду" в сумі \$25,000. З початку власти ждали за кожного увязненого по \$10,000 "бейду".

Головна розправа розпочнеть ся 15. січня.

Робітники в сїпярських шапах вертають до роботи 3. січня.

Робітники в сїпярських шапах, які дістали два тижні примусових "свят" і мали вертати до роботи 8. січня 1923 року, повернуть до роботи 5 днів скорше, себто 3. січня. Такий розпорядок видала компанія на домагає самих робітників, які по цілій Канаді заперестували проти двотижневих фєрій.

Робітники в сїнарських шапах вертають до роботи 3. січня 1923 р.

ВАЖНЕ ДЛЯ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИХ ТОВАРИСТВ.

При Українськй Робітничім Домі в Вінніпегу розпочато друковане нот, в першу чергу робітничо-революційних пісень.

Вже вишов з друку і продаєт ся пролетарський гимн "ІНТЕРНАЦІОНАЛ".

Партитура для мішаного хору коштує лише 40 центів. Подінової відбиті голоси по 5 центів кождий. Ми радимо товаришам замовляти разом з партитурою і поодинокі голоси для сопранів, альтів, тенорів і басів. Се заощадить труд і часу на розписуване. Замовляйте сейчас і пишть, кілько вислати примірників кождо голосу.

Вневодзі видуть з друку ноти на мішані хори "Варшавський", "Похоронного Маршу", "Шалійте, шалійте" і інші. Будеть ся також друкувати і народні-пісні.

Замовлення на "Інтернаціонал" разом з належитістю засилайте на адресу:

Ukrainian Labor Temple, Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man., Canada.

Товариші! Не забувайте про поміч "Укр. Роб. Вісням!"

УВАГА! ПЕРШИЙ РАЗ В СІМ СЕЗОНТ УВАГА!

ВІДІЛ ЖЕНЩИН ПРИ СТОВ. УКР. РОБІТНИЧИЙ ДІМ

— відіграє —

В СУБОТУ, ДНЯ 30-ГО ГРУДНЯ

В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ

зворушаючу драму в 4-ох діях І. А. Тогобочного п. н.:

Мати Наймичка

(Перерібка з поеми Т. Ф. Шевченка "Наймичка")

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ПРИХОДІТЬ ВСІ ЯКНАЙЧИСЛЕННІШЕ І КЛИЧТЕ СВОІХ ЗНАКОМИХ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 І 27 ЦЕНТІВ
(включаючи воєну таксу.)

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

— відбудеть ся —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31. ГРУДНЯ 1922

В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ

ПОСЛІДНИЙ В СІМ РОЦІ

КОНЦЕРТ

ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

- Інтернаціонал — — — — — виспіванє І. група мандоліністок
- Деклямація — — — — — виконає Мінка Паладівук
- Ой у саду — — — — — виспіванє І. група мандоліністок
- Деклямація маленьких товаришок Анни Мшака, Павліни Зайоті і Марії Заньковської
- Вічний революціонер — — — — — виспіванє мішаний хор
- Про буржуїв — — — — — виспіванє Зоя Купушник
- На смерть Т. Шевченка — — — — — виспіванє ІІ. група мандоліністок

ПАВЗА

- Ой три шалхи — — — — — виспіванє І. група мандоліністок
- Деклямація — Марії Вовк, Наталі Катеринчук і Парасі Угріні
- Рости квіте — виспівань Зоя і Галя Марцінів і Гена Шевчук в супроводі гри на мандолинах.
- Привіт борневи — — — — — виспіванє Марія Біліська
- У горах Карпатих — — — — — виспіванє ІІ. група мандоліністок
- Туга — — — — — виспіваньє Мана Андрушак
- Калина — — — — — виспіванє мішаний хор

Інтернаціонал.

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО! — — ПРИХОДІТЬ ВСІ!

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП ЗА ДОБРОВОЛЬНИМИ ДАТКАМИ

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень.
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришине “Українських Робітничих Вістей”.
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописів не звертають ся, хіба що дописувачеві виразно зазначить, що бажає звороту своєї рукописи на случай її непоміщеня та залучить поштову марку на її пересилку.

ХТО І ЩО ДІСТАВ В 1922 РОЦІ.

На міжнароднім капіталістичнім фронті.

Великі капіталістичні держави дістали від Вашингтонської конференції приказ розоружуватись, після котрого почали лихорадочно будувати нові величезні дреднавти, 16-цалеві артиляри та виробляти трійливі гази.

Від генуейської міжнародної економічної конференції європейські капіталістичні краї дістали... нічого не дістали, а се “нічого” потвердила конференція в Тадзі.

“Ліга Націй” також розвивалася в 1922 році міжнародні питання, але замість “розв'язання”, по своїй старій традиції завязала на них ще кілька гудзів, яких тепер не розв'яже і сам капіталістичний фронт.

В Лозанні європейські імперіалісти розпочали вже четверту дію своєї близько-східної трагі-комедії: першу дію грали про мюзольську нафту; другу — про проливни; третю, через пальці — про нещасних християн; а четверту — знова звернули на нафту. Хто в сій трагі-комедії дістане по зубах — покаже сльозливий фронт.

В Лондоні в 1922 році успішно розбилися три прем'єрські конференції. Головну роль кльовна грав на них Пуанкаре. По голові дістав, аж циліндр згубив, Муссоліні від англійських робітників.

На внутрішнім фронті капіталістичних держав.

В Англії. — Лойд Джордж дістав такого копанья, що йому аж прем'єрська шабля вилетіла з рук. Бонар Ло дістав владу і з нею купу економічних гудзів до розв'язання. Парламентарні буржуазні послы дістали від робітничого посла Джона Дженса “комплімент” — “dirty deeds”. Безробітні в Лондоні на розпоряджене нової влади дістали по головах поліційними кльобами.

В Ірландії. — Во ім'я національної визвольної боротьби “свобіднодержавників” розстріляли цілий ряд республіканців, а сі, щоби не лишитись в догву, відлучають ся “свобіднодержавникам” в той самий спосіб.

У Франції. — Отгенаш покортшав, бо хліб подорожшав. Головна причина — німецькі репарації, які ніяк не реперують ся. На сім ґрунті Бріан родив Пуанкаре. Пуанкаре хоче тепер прогнати Рурський округ, але той все стає йому поперек горла. З той злати він пакує в тюрми комуністів.

В Італії. — Правительсто мінялось шотинжия, поки не вродило фашистів. Фашисти переконали Сератті, що його місце в Комітеті і повічили папу з королем. Весіле справляли на руїнах робітничих інституцій і редакцій.

В Німеччині. — Від шлюбу незалежниць і шайдеманівців вродив ся кабинет Купо. Хрещеним батьком був Стіннес. Монархисти відправили Ерицбергера і Ратенава на тамтой світ студіювати репараційні проблеми. Комуністи дістали перевагу в робітничих фабричних радах.

В Туреччині. — Грецька армія дістала такого залізного боу, що тепер всі грецькі сучасні мудреці не в силі його розкусити. Суатан дістав в м'яке місце і вилетів комином, а всі міністри дістали з його гарему по жінці. Що дістануть в Лозанні, ще не відомо.

В Греції. — Король Константин ввійав до Італії студіювати продукцію макаронів, а його шість міністрів відпралились на тамтой світ студіювати воєнну стратегію. Прогрес розвиваєть ся в сім напрямі далше.

В Зауєчених Державах. — Робітники дістали “Injunction”, а Ку-Клукс-Клен свободу розвиватись. Гомперс кольку під ребро від Трейд-юнійної Провіснійної Ліги, а Борнс-Догерти і Ко. відкряли, що ІІІ. Інтернаціонал має своїм центром Мельбу. В виду своєї безпомічності приміняти до ІІІ. Інтернаціоналу систему “Third Degree”, вони виробляють тепер проект депортації Москви на Марс.

В Польщі. — Все спокійно, там все мовчить, а если хто і кричить, то за гратів, мурів та з підземних таворів не чути. В останніх днях трапилось непорозуміння з президентом Нарутвином, але побожний Поляки в Віннігеу відправили панашиду і тепер конфлікт можна уважати залагодженим.

В Галичині. — Фільварки польських панів пішли з димом, сама шляхта поддалася до асу. 20 тисяч Українців дістали безплатні державні приміщення і харчі на державний кошт на знак “братної солідарности”. Пани по трохи вертають тепер до дому, але є надія, що з весною, як розвинеть ся лист, підуть знова в світ.

В Канаді. — Українці дістали право аліантського горожанства і тим самим створили нову націю — аліантську, до якої мають право: Французи, Англіяці, Італіяці і взагалі держави великої і малої антайти. Таку “незалежність” викопотав для канадійських Українців Укр. Гор. Комітет в Віннігеу. Прислухав ся і сам злох.

В інших малих капіталістичних краях нічого такого надзвичайного за 1922-ий рік не сталося, над чим сід бубоб останитись.

В Радянських Республіках. — Від Генуейської конференції вони дістали Рапальський договір. На Далекім Сході вони збільшили свою територію аж до Тихого Океану. Знищили бандитизм до решти. Положили першу підвалину під будучий Всесвітній Союз Соціалістичних Радянських Республік. Відсвяткували п'яту річницю своєї перемоги над ворогом. Перемогли голод. Заставили чхиситись з собою світових імперіалістів.

Кому і що принесе 1923-ий рік?
Я не пророк.

Волинець.

ТОВАРИШІ! ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА
“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

КОТРИ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ, А КОТРИ БАНДИТИ.

Як відомо вже нашим читачам з матеріалів поміщених в “Українських Робітничих Вістях”, минулої осені переправили ся з Радянської України до Східної Галичини узброєні кінні відділи для революційної боротьби з польськими панями. Вони падали панські фільварки, убивали польських жандармів і українських хрунів і взагалі дали ся добре а знаки польським ділчам і властям в Східній Галичині. Коли польське правительсто вислало проти революціонерів-повстанців велику силу війська, добре уоруженого в скорострілі і аеропляни, борці-герої за визвіль Східної Галичини з польсько-шляхецького ярма мусіли подати ся назад на Радянську Україну. Однак припадок хотів, що коло Чорткова польським властям вдало ся здобити малий відділ українських революціонерів-повстанців, в яким були покійні тт. Мельничук і Шеремета. Сих товаришів польський нагляд суд в Чорткові засудив на смерть і в три години після присуду їх розстріляно.

Про сей сумний факт подали довші або коротші відомости всі українські газети в Європі і в Америці та Канаді. І всі укр. газети, від комуністичних до крайно чорносотенних, мусіли написати, що згадані розстріляні товариші прийшли до Галичини з Радянської України, хоч як се немудро було зробити українським чорносотенним газетам. Сі товариші прийшли з Радянської України (хоч про се нігде не було оголошено в ніяких документах), однак як-би Поляки не були їх зловидами і розстріляли, ніхто не був би мав певного доказу, що вони якраз прийшли з України. Іншим вдало ся шастливо назад дістати ся на Україну і їх побуту в Галичині ніхто не може доказати.

Тепер польське правительсто вислало ноту до українського радянського правительства, в якій протестує проти того, що на Радянській Україні формують ся “банди”, які переходять до Східної Галичини і палять там панські двори та убивають польських жандармів. Нота навіть заявляє, що польське міністерство заграничних справ має достаточні докази, що “на території Радянської України існує спеціальна організація, яка підтримує злочинні вчинки банд, що переходять з України на польську (!) територію. Сею організацією, яка називаєть ся “Галревком”, керують Мануїльський, Затонський та Федорчук”.

Що мало сказати на се у відповідь українське радянське правительство? Чи мало воно потвердити те все, що говориться в польській ноті? Таж такого дурного правительства нема нігде в світі, ди то було воно буржуазне, чи робітниче.

Потвердити закиди польського правительства — означало би признати себе винним в розумію міждержавних відносин.

Отже у відповідь на польську ноту українське радянське правительство заперечило, що немовби то на Україні існувала така організація, як “Галревком”, та що з України переправляють ся до Галичини якісь узброєні банди.

Щод до самих подій в Галичині, то українське радянське правительство виразно повідомило Польщу про “велике обурення, яке викликають серед українських робітників і селян заходи польського уряду щодо насильного приєднання Східної Галичини до Польщі, яке нарушує права на самоопределение Галичини та міжнародні договори”. А далше у відповідь українського радянського правительства до Польщі сказано, що наведені в польській ноті факти “непомірно незачині в порівнянні з драматичними подіями, які відбувають ся в Східній Галичині і дійсні причини яких воно вважає не слід шукати в нелюдяних вчинках судів, як то намагаєть ся довести (польське) міністерство закордонних справ, але в самій політиці польської влади”.

Повише наведені підчеркнені речення взяті дослівно з української відповіді польському правительству. Вони заявляють ти Радянську Україну, але саме польське правительсто, яке Польщі, що за події в Східній Галичині не треба обвинувачувати своєю політикою насильства над українським населенням доводити те населене до революційних виступів, та що на Радянській Україні політика польського правительства в Галичині викликає велике обурення.

Заперечуючи з одного боку, що з Радянської України переправляють до Галичини узброєні відділи, щоби робити там повстання, — українське радянське правительсто тиче під ніс Польщі, що вона вислала на Україну петлюрівські банди. Мовляв — хліб за хліб. Ти мені закидаєш, що я вислала до Галичини узброєні відділи, щоби нищити польських панів, — а ти сама вислалаеш на Україну петлюрівські банди, щоби нищити склади збіжжя і залізничні, які знаходять ся в руках радянської влади. І на доказ свого твердження, українське радянське правительство наводить, коли і де петлюрівські відділи, що були вислані Польщею на Україну, вернули назад до Галичини під опіку польських панів. І сі повернувши назад до Галичини петлюрівські відділи укр. рад. правительство називає бандами.

А “Укр. Голос” перекурчує справу в такий спосіб, що немовби то укр. рад. правительсто називає бандами ті відділи, які перейшли з України для революційної боротьби в Галичині.

Що укр. рад. правительсто розуміло під бандами петлюрівськими відділами, що переправили ся з України назад до Галичини, а не революційні відділи, в яких були такі світлі люди як покійні тт. Цепко, Шеремета і Мельничук, про се свідчить сама нота Радянської України до Польщі, яку передрукував “Укр. Голос”. Ось що в тій ноті сказано:

“Однак, після одержання вище згаданої ноти (польського) Міністерства Закордонних Справ, Український Радянський Уряд в пильному порядку зробив розслідування, яке виявило, що протягом зазначеного часу, жадних переправ банд з території Радянської України на територію Польщі не трапилось, за винятком переправи банди Гальчевського, яка перейшла 2. вересня коло Густиня, де її з приватним зустріла польська військова влада. Відносно переходу банди Гальчевського (і в урочистій зустрічі Польський Уряд був своєчасно повідомлений нотом Повноваженого Представника УСРР в Польщі пана Шумського від 12. вересня, на яку дості не отримано Українським Урядом жадної відповіді”.

Розслідування встановило також факт переправи банди о 4 годні ночі 20. жовтня в 20 верстах на північ від Одеська на північному заході району Собачинської. Того дня по даних прикордонної охорони, коло станції Бережани, в 35 верстах на південь від Густиня, переправилася банда в 8 верствів, що уявляла з себе решту банди Ора і втікала з Летичівського повіту після розпорощення сієї банди українсько-радянською міліцією. Всі сі банди являють ся рештками тих бланш банд, яких починаючи з жовтня та листопада минулого року, за допомогою 2 відділу Польського Генерального Штабу, було переправлено на територію Радянської України, про що Польський Уряд був своєчасно і документально повідомлений Українським Урядом. Подібна переправа банд, хоч і в зменшених розмірах, триває і досі. Так 22. жовтня в окрузі Житківці в 8 верстах на південь від Густиня, перейшла на територію України банда в складі 13 верствів, яка звернула далі в напрямі до Черемшівки”.

Отже хіба лише чоловік без всіх клепок в голові може сказати, що укр. рад. правительсто розуміє під винисленими петлюрівськими бандами українських революціонерів, що вчинили повстання в Східній Галичині. Кождий хто вміє читати бачить, що укр. рад. правительство вичисляє в ноті до Польщі петлюрівські банди, вислані свого часу Польщею на Україну, яких тепер польська військова влада по переході до Галичини урочисто вітає.

А проте “Укр. Голос” стараєть ся змовити в своїх читачів, що укр. рад. правительсто назвало бандами не польських наемників петлюрівців, а українських революціонерів в роді Мельничука і Шеремети. Чи не є отже ідіотством така писанина?

В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ І НА ВОЛИНІ.

(Від власного кореспондента.)

II.

Після виборів. — Петлюрівські офіцери агітували. — По процесі Федака. — Мораль Назарука. — “Українські” і українські послы в соїмі. — На Волині. — Нова нація. — Самі бють і самі кричать. — Виповіджене війни. — В гору чола!

Вислід виборів до польського соїму і сенату сльдуєчий:

“Еднота народова” (нац. демокр.) — одержали 163 мандати, католицька людова партія — 6 мандатів, “людовці” (партія Вітоса) — 70, “Визволене” (п'ястівці) — 49 манд., “Зедолене кресове” — 1 манд., група Стапінського — 2 манд., народна робітничка партія — 18 манд., польська соціал. партія — 41 манд., група попа Окуна — 4, комуністи — 2, “українські хлібороби” з Галичини — 5, національні меншости — 83 мандати (Жиди 35, Українці 23, Німці 15, Білоруси 9, Руські 2.)

Склад сенату сльдуєчий:

“Еднота народова” 51 манд., людовці 17, “Визволене” 8, нар. роб. партія 2, польська соці. партія 7, бльок національних меншости 26.

Національне зібрання, яке вибирає президента Польщі складаєть ся з 444 послів і 111 сенаторів. Правниця має в ньому 220 голосів, лівниця 219, національні меншости 109.

Розумієть ся, що рішати всі справи зможе бльок національних меншости, бо його голоси злучені з лівницею зможуть розбити правницю.

Належить все таки замітити, що 2-ох послів до соїму сидять в тюрмі: перший, се комуніст Крукальський, який одержав 135 тисяч голосів і український соці. революціонер Марко Луцкевич з Волині. На днях буде порушена справа їх визволення в соїмі як перша точка нарад.

Відомо всім, що в Галичині створена партія “українських хліборобів”, виключені на час виборів, з ренегатів і провокаторів. Аж після виборів вдалося довідати ся, що всю виборчу кампанію, при допомозі партії “хліборобів-державників” (гетьманців) України — пероводили петлюрівські офіцери, які сидять по таворах інтернованих. На чолі цілої акції стояв “хлібороб-державник” — генерал У.Н.Р. Загородський, та один з висшних урядовців міністерства внутрішніх справ У.Н.Р. в Тарнові — Іванович. Вони й вислали з таворів в Галичину 10 офіцерів-петлюрівців для агітації за лістою ренегатів-“хліборобів”. Для провуду сими старшинами призначено було начальника контр-розвідки 3-тої дивізії У.Н.Р. Розвадовського, що постійно перебував в Коломиї в готелі Шпергера і “завідував” округом Станіславів-Коломия. В окрузі Галича “працював” сотник 3-тої дивізії Козачинський. В Городенці б. морський офіцер дельторівещ Осанів і козак 3-ої дивізії Мосенко. В окрузі Товмача — поручник 3-тої дивізії Мельник і його артист. Навколо Тисьмениці адмістр. офіцер 3-тої дивізії бартьок Таранський. Поручник Левченко тримав звязок і вербував потрібних людей в таворах. Всі справоздани за агітації йшли до “генерала” Загородського.

Радітьте панове патріоті! В гору тризубі! Ванші “борці” чудово борять ся. Продають за паршиві польські тисячки не тільки свою честь, ім'я України, але й честь народу. А ви величаєте їх за се!

“Українські послы хлібороби” знаменито почувують себе серед своїх виборців. 15. листопада с. р. до Войнидова приїхав посол “хліборобів” бушин пп Ільків в товаристві тайного поліційного агента і трох жандармів, які цілий час не відступали від нього. 15. листопада другий посол “хліборобів” Дутчак обізав свій повіт в цікавому товаристві. Напереді їхав узброєний відділ польської кінноти, за ними в автомобілі посол Дутчак з двома поліційними агентами, позаду батарея артилерії, а по боках сильні відділи піхоти в сталевих (бойових) шоломах зі скорострілами. Селяне думали, що військо зовило якогось великого злочинця, але поліційний агент пояснив, що се “посол з волю народу”.

Як відомо процес Федака закінчив ся. Сам Федак і кілька товаришів дістали три рази висшу кару, як повинні після закону. Треба зазначити, що всі “федаківці” знаменито держали ся весь час на процесі і були чудово підготовлені. Их промови були велике вражіння навіть на судів. (Цікаво, що під час розправи хтось вкрав з стола в суді револьвер, яким стріляв Федак.) Сам процес дуже багато зробив для загальної справи і неюдиом польському шовіністови відкрив очі. Вправді перевага “федаківців” се теж українські націоналісти, але без сумніву вони красиві, революційні одиниці. Треба замітити, що 5 Жидів і 1 Німець з судів присягли всіми силами боронити (замість судити) “федаківців” і навіть на питання: “чи стріляв Федак в Грабовського?” — відповіли кілька разів: “ні”!

Але в Галичині є свіжа новина. Чорносотенний укр. орган “Свобода” друкує опис подорожі до Америки “міністра” Назарука. Гидко читати. І тут Назарук стараєть ся випусувати свою мораль. Розумієть ся, цілий опис подорожі засипаний цитатами з “святої біблії”: “Соціаліст”, “радикал” Назарук накликає вернутись до святої церкви. З біблією в руках пан доктор шукає правди і вікні доходить до того, що Українці ще 1000 літ перед Колумбом були в Америці. Нещасний Назарук! Так хоче бути вченим і ані руді! Всуваєть ся ґрунт під ногами. Не помагає йому й “свята біблія”!

В Варшавському соїмі є зараз два роди Українців-послів. П'ять галицьких “хліборобів-запроданців” і 23 з Волині, Холмщини, Полісся і Підляшя. Сі останні утворили спільну політичну організацію “Український соїмовий клуб” (21 членів) і “Український сенатський Клуб” (6 чл.), а об'єднані обі організації творять “Українську парламентарну репрезентацію”. Вони рішили одностайно заступати і боронити інтереси українського народу в Галичині і не входить в ніякої ні моральної, ні фактичної піддержки тому, що вони свідомо зломали український бойкот виборів, приймаючи мандати з рук польської адміністрації, проти волі українського населення. Галицькі “українські хлібороби-послы” вступили до клубу швехпольяків, себто-чорної сотні.

До недавня, Волинь, Холмщина, Полісся та Підляшя були спірними питаннями. Царська Росія твердила все, що там живуть “істинно руськіє”, а Поляки, що “польськй народ”. Але при переведенні виборів там “виросла” нова нація: Українці. Се наведено на польську шляхту страшну паніку. Помімо шаленої агітації на тих землях не вишлов послам ані один Поляк, тільки — всі Українці. І вибори дали найкрасший доказ, що Волинь, Холмщина, Підляшя та Полісся — українські землі, та що недовго потітнать ся ними імперіалістична Польща, що силою прилучила ті землі до себе. Розумієть ся, вже тепер ведеть ся відволочна підготовча робота в польській пресі, щоби пробуджену Волинь засіяти репресіями. Львівська газета “Слово Польське” з 30 листопада 1922, в статі п. н. “Гибіль Волині”, пише:

“Дотеперішня влада дуже помилково поступала, бо допомагала українізувати Волинь. З сього вишло, що Українці почали гнобити польську інтелігенцію. Українські “Просвіти” сіють кльасову ненависть. Населене ненавидить польську вла-

(Продовжене на 3-ій сторони.)

ПРОТЕСТ УКР. СОЦІАЛІСТИЧНОГО СТУДЕНТСТВА В ЧЕХІ.

(Кореспонденція з Праги до “У.Р.В.”)

Вже від трох років знаходять ся західні українські землі — Східна Галичина, Волинь, Холмщина, Полісся і Підляшя під страшним національним і соціалним терором польської шляхецько-буржуазної держави. Особливо тяжкий се утиск в Східній Галичині, котрої правно-державне становище до тепер не вирішено. Репрезентантами польської державности в Східній Галичині як і в інших українських землях, окупованих Польщею — польські поміщики, фабриканти та бюрократи, котрі немислосердно давають та пригнітають широкі верстви українського населення, переважно мужицького, перемінуючи сучасну Польщу в жалуву тюрму народу.

Не вважаючи на невирішеність правно-державного становища Східної Галичини, розписана польська влада теж на її території вибори до варшавського соїму, посягаючи тим робом на право самовизначення галицького населення та взяла ся до їх проведення за всяку ціну, уживаючи при тім страшного терору, підкупств, арештів, грошевих кар, киних ескспедицій, рабунків а навіть убійств. Через цілий місяць до виборів стояли в Східній Галичині десятки тисяч війська і тільки деяким селам чи містечкам пощастило ся не понести найгірших врат матеріальних і культурних від безправного панованія злихачів шляхецько-національними заворушеннями, наслідком котрих пішло з димом кількасот панських маєтків, кільканайдити мостів та державних будинків і т. д. На сей масовий бунт галицьких українських трудящих мав відповіді польська держава ще безогляднішим терором і нині сидить в галицьких тюрмах понад 10,000 галицьких Українців і нагаї суди засуджують десятки людей на важкі кары а то й на смерть. І так недавно розстріляно в Чорткові двох галицьких повстанців С. Мельничука і П. Шеремету і оба вони загинули від злочинної кулі шляхецьких окупантів з пісню “Інтернаціоналу” на устах.

А в сілді за ними йдуть нові розстріли, нові знущання. Так виглядає новочасна Європа з так званим правом самовизначення та нустими деклараціями про охорону поневоленних народів. У самій тільки Галичині страждає під нечуванним, гіршим від царського, режимом польської шляхти чотири мільоний народ, котрий досі правно не належить до Польщі, нині на очах світа затоплює ся в крвів всяку його спробу визволити ся з своєї тюрми. А що й казати про Волинь, Холмщину і т. д., котрі теж правно не належать до Польщі?

Українське соціалістичне студентство перебуваючи в Чехословаччині звертаєть ся до всіх пролетарських організацій та інституцій в Чехословаччині та в Європі з найршучішим протестом проти націоналістичного і соціального ути-жу польської держави в західних українських землях; українське соціалістичне студентство в сей тяжкий момент своєї країни вірить твердо, що тільки міжнародний революційний пролетаріат являє ся єдиним певним союзником та оборонцем поневоленних націй, в тім числі і нашої.

ОСНІНІГ, Н. П., 15. грудня.

— Венямин Гітлов, який від кількох тижнів знаходив ся у в'язниці Сінг-Сінг, вишлов знова на волю після зложеня бонду. Від 1920 р., коли його засуджено за “кримінальну анархію” на 5 до 10 років в'язниці, він вже шість раз виходить на волю за зложенем “бонду”.

Гітлов остане на волі аж до часу, доки вишній суд не видасть свого остаточного рішення в звязку з його апеляцією проти засуду.

ВЕЛИКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЛЬВОВІ.

СТЕНОГРАФІЧНІ ЗВІТИ З РОЗПРАВИ.

(Продовження з ч. 102 "У.Р.В.")

Що це таке комуністична партія?

Предс.: Се вже сказав п. Крулківскі.
 Обв.: Але я не чула, а чейже мене судять.
 Предс.: Чому пані кажуть, що одним носителем культури й поступу є робітничий клас?
 Обв.: Чому? Тому, що сучасний лад противорічить інтересам пролетаріату, як класу, й створює в ньому революційні замири. А буржуазія має в руках жерела всіх багатств у сьогодишньому ладі і користується з нього тільки сама. В сім ладі мусить так бути — ніяка філантропія не може тут нічого. Щоби покласти край тій дезорганізації, немає нішого способу, як лише змістити сей лад. Сього не може зробити буржуазія тому, що ціла її політика, її упрямий становець в капіталістичному світі на се не дозволяє. Булоб утопією припускати, що буржуазія добровільно пристане на колективістичний розвиток суспільності. І тому що сей новий лад, опертий на принципах колективізму, лад, котрий мусить прийти невідкидно, лежить в інтересі робітничого класу, тому сей клас є носителем інтересів усього людства.

Отже належу до комуністичної партії, до той партії, котрої замири, де далі сильніше входять в конфлікт з інтересами буржуазії. Комуністична партія свою історичну роль сповнити мусить. Завдання комуністичної партії се організувати, се обхопити живих революційних сил в певне русло, бо в противному разі ті сили вириватимуться невідомо, незорганізовано, їх рух буде тим більше стихійний і болючий для людства. Комуністична партія се неабачив мійок робітничих має. Завдання партії допомогти, щоби се потрапило при зміні суспільного ладу відбуло ся як найменше боляче, о скільки можливо коптом найменших жертв. Тому то належу до Комуністичної Партії.

Акт обвинувачення писаний в такій спосіб... скажім, скалічений, що не знаю чи справді треба чувати ся його автором, що не розуміють економічних проявів, чи їхній наївності. Тут наприклад сказано, що якби не відкрито конгресу у Львові, ми мали б у Польщі Робітничі Ради і т. д.

Предс.: Прощу не критикувати акту обвинувачення, бо пані уділено голосу для обборони, а не для критики.

Обор. Др. Дурач: Прощу о голос в тій справі.

Предс.: Після переслухання уділю Вам голосу. (До обв.): Де є тепер Центральний Комітет Комуністичної Партії?

Обв.: З огляду на науку тепер поліційні відносини сказати сього не можу.

Предс.: В якім характері пані приїхали до Львова?

Обв.: Прощу дозволити мені говорити в мій напрямку.

Предс.: Прощу тільки не відбігати від своєї обборони.

Обв.: Акт обвинувачення закидує нам, що в інтересах сусідніх держав, в інтересах Росії ми ділали на шкоду польській державі. Мимоволю кождому читаючому се речення приходять на думку: "Пілатні агенти ділали на рід Росії і мимоволю представляє тут собі ворожу заборчу державу, царську Росію. І правдоподібно було воно оформлене в той точки погляду та з тою метою. Отже заявляю, що

не ділаємо в інтересах ніякої держави.

Наря границя веде здовж а радше поперек цілого світу. По однім боці стоять французькі, англійські, російські, польські, українські робітники, по другому французька, англійська і т. д. буржуазія. І ся границя се однієї границя, що для нас існує. Для буржуазії вона існує теж з хвиліною, коли ходить о задержане стану посідає в її руках. Тоді помагав ся Неллорі і Вангелі. Помогав Польща, Франція, і інші буржуазні держави і се не в зрадою стану. Натомість, де ходить о робітничі інтереси, тоді се називає ся зрадою стану, бо воно зверне проти стану посідає буржуазії. Воно вдаряє в найчужтійші почування буржуазії й тому робітничі замири ознаюють ся як зрадою стану в інтересі сусідньої держави. Для нас повстане держави — рід байдужа. Пані замири завети Робітничі Ради, а після акту обвинувачення се виглядає так, немаче ми ділали на рід якоїсь старої царської Росії. Ходить нам о те, щоби всі держави стали державами робітничими і утворили

федерацию свободных социалистических республик.

Та не в тім наша мета, щоби відкрити якусь частину від одної чи другої держави.

Далі акт обвинувачення закидує нам большевицько-українські інтриги. Тут говорять ся: большевицько-українські, в Королівстві жидівсько-большевицькі і т. д. Се це один із способів розважання квестії суспільного руху. А доказом, що большевицько-українська інтрига, має бути те, що конгрес відбув ся в св. Юрі. Ся "большевицько-україн-

ська інтрига" відбула ся таким чином: Коли я приїхала сюди до Львова...

Предс.: З якою метою пані приїхали?

Обв.: Щоби працювати в комуністичному русі на сьому терені.

Предс.: Чи пані були делегаткою?

Обв.: Я працювала тут за відомом Центрального Комітету.

Предс.: Мені здаєть ся, що се було вже після арештованя Родзена? Отже пані кажуть, що на весні 1920 р. пані приїхали сюди, щоби працювати на терені Східної Галичини. Під яким прізвищем пані виступали тоді?

Обв.: Я мешкала під прізвищем Ольги Садовської, але носила при собі власний паспорт як Гроссерова.

Предс.: В який спосіб пані вийшли в контакт з тутешніми комуністами?

Обв.: На се не відповідаю.

Предс.: А може пані назве нам особи, котрі пані пізнали?

Обв.: Декого знаю, других ні, нехай вони самі відповідають.

Предс.: Але вони також скажуть: Нехай тамті кажуть, і в сей спосіб не дійдемо до ладу.

Обв.: Отже між моїми співбичувачами знаю товариша Крилика, Гіжовську, Сеніка, Хоміна тільки з баченя, Юнга перший раз я пізнала в Юрі.

Предс.: (відчитує по черзі всіх обвинувачених питаючи її, чи знає їх усіх).

Обор. Др. Дурач: А ще Крулківського Ви забули прочитати.

Предс.: Крулківського, здаєть ся, пані знали. (До обв.): Чи Пані стрічали ся з ним? Де відбували ся ті наради?

Обв.: Я не в сімрозмі пригадати се собі.

Предс.: Може на Цювій улиці?

Обв.: На Цювій улиці я не була ані разу.

Предс.: Кажуть, що пані були касиркою партії та її головою.

Обв.: Що се значить: головою дружиною? Головою дружиною партії є комітет.

Предс.: Чи пані скажуть нам ще, що належав до Центрального Комітету Комуністичної Партії Східної Галичини?

Обв.: Сього не можу сказати.

Предс.: Як прийшло до конференції?

Обв.: Ми поставили, що треба поінформувати ся, щоби познайомити ся з ширшими сьлоями робітничими.

Предс.: Кажуть пані: ми. Хто ми?

Обв.: Се значить Центральний Комітет. Ми поставили познайомити ся з ширшими сьлоями робітничими і з тою метою скликати конференцію, на котрій можна було познайомити тих людей, що з нами симпатизують, з програмою комуністичної партії. Одночасно Центральний Комітет постановив скликати партійну конференцію. А тому, що в сьогодишніх умовах, котрі створює становець уряду й поліції, скликаване конференції взагалі важка річ, Центральний Комітет рішив скликати обидві конференції разом. Державна поліція, як се сама признає, заявила ся трохи за скоро і всіх присутніх арештувала, так, що до партійної конференції навіть не прийшло.

Предс.: Пані кажуть, що се мала бути інформаційна конференція? З двох днів порядку, який там ухвалено, не виходило би, що вона дійсно була інформаційна.

Обв.: Обидві конференції мали відбути ся того самого дня й одночасно. Тільки чисте партійні справи мали бути обмірковані пізніше.

Предс.: Скільки членів було на конференції?

Обв.: Було нас усіх 27 а не 26. 27-ий був Леон Шпільгер, котрий був разом з нами, а на другий день зник.

Предс.: Тут є записки, що було всіх 26 (вчислює). Отже між котрими мав бути Шпільгер? Звідки він походив?

Обв.: З Надвірної або зі Станіславова. Як що справдита перший протокол п. Івахова, там повинно бути написане.

Предс.: Про сю справу п. Івахів буде переслухуваний. Я тільки мущу сконстатувати, що по нашим запискам було всіх учасників 26. Так виходить із записок п. Ціховського.

Обв.: Що писав п. Ціховскі, я не знаю. Можу додати тільки сю обставину, що саме перед приходом поліції прийшов з хлібом Чура і його певно не записано. А як відбувала ся ся "большевицько-українська конференція" при допомозі парохів з церкви св. Юра, се саме хочу сказати.

Прок.: Звертаю увагу, що сього вираження нема в акті обвинувачення.

Обв.: Навпаки є там. (Шукає в акті обвинувачення).

Прок.: Там тільки сказано: При прихильній невтральності мешканців забудовань св. Юра.

Обв.: Мала ріжниця. В кождому разі створено легенду про

українсько-большевицьку інтригу.

Хочу сказати, як повстала ся "інтрига". Я звернула ся до товаришки Гіжовської, щоби знайшла приміщеня: Гіжовська прийняла ся за се й сказала мені, що є два приватні приміщеня: в професійній спілці, але що один

із людей пропонує, що богато краще буде скликати конференцію в забудованях церкви св. Юра, а саме тому, що в часі свята люди виходитимуть з церкви і легше буде можна туди дістати ся. Я застановляла ся, чи не краще буде взяти інше приміщеня, але що Герцман, котрий нам се дораджував, робив вражіння, що він не є чоловіком підставленим поліцією, я дала себе переконати, що ся домівка буде найвідповідніша.

Предс.: Се певно той Герцман, що про нього сказано в записках: "усупити його за всяку ціну".

Обв.: Не знаю, що про нього хто писав, фактом є се, що той Герцман стояв на сторожі і цюно тепер я розумію, чому так нагально він намовляв нас, щоби конференція відбула ся в сій домівці. Після прочитаня акту обвинувачення я се зрозуміла.

Предс.: Хто був председателем конференції?

Обв.: Лянгер.

Предс.: А секретаркою була Гіжовська?

Обв.: Так.

Предс.: Що було далі?

Обв.: Відтак промовляв товариш Крулківскі, опісля забрала голос я.

Предс.: Потому бун ще регулямін?

Обв.: Регулямін? Зрозуміла річ, що був. Ухвалено порядок дня. Опісля я мала реферат, котрого зміст відчитувано мені на поліції, котрого одначе ніде опісля не могла я знайти в актах.

Предс.: Отже пані говорили тоді, що справа комуністичної організації представляєть ся але?

Обв.: Тут саме акт обвинувачення каже, що "комуністична партія насаджена з гори". Прощу панів, такого нерозуміння річий не приписую собі. Я не могла такого сказати. Комуністична партія — се передача організації робітничим. А з того, що тут сказано, виходило би, що я людина, котра працює в комуністичній партії, не розумію її цілі. (Через 10 хвилин.)

Питання председателя трибунала.

Предс.: Отже пані кажуть, що була конференція і нарада тоді, як пані говорили прийшла поліція й арештувала членів?

Обв.: Так, прийшла й арештувала.

Предс.: Чи се Ваш нотес?

Обв.: Здаєть ся в ньому я робила собі записки про реферат.

Предс.: Тут написано: Історія, умови, труднощі, рішуча акція спілки, видавництва, округи, фінанси.

Обв.: Так, се були приготовані до реферату.

Предс.: Звідки партія черпала фонди?

Обв.: З вкладок і з надвичайних впливів. Роблено напр. представлення на цілі партії і т. д.

Предс.: А звідки пані удержували ся?

Обв.: Зі своєї праці.

Предс.: Але нам невідомо, щоби Ви тут практикували.

Обв.: Про се скажу обширніше. Я була лікаркою в лічній зарплатній недугу у Варшаві. В наслідок моїх заходів внесено в міській раді інтерполяцію про те, що з боку уряду сильно занедбуєть ся санітарні справи. В наслідок того, що на початку літньої було невідомо бороти ся з епідемією хатки, мене звільнено зі служби. Потому була я санітарним лікаркою в наслідок рапорту про неперядки мене звільнено з посади. Опісля була я шкільною лікаркою. При найбільшій редукції персоналу вже мене там не було, бо зробила рапорт, що діти живуть у злих гігієнічних умовах. Моя пристрасть доходити всяких заведбань санітарних справ у нас була завжди причиною того, що з ніяким лікарком не могла я бути на посаді. Тому я зачала займатися приватною лікарською практикою. Тому що російська, німецька й польська поліція займала ся не лише мною, але також моїми пацієнтами (роблено у них ревізія, глядано у недужих за брошурами), я мусіла зрешти ся того способу заробітку. Вкінці на поручення моїх товаришів лікарки я одержала добре платні джюри при хорих у приватних домах. Вистарчало мені п'ять таких джюрир на місяць, щоби пережити.

Предс.: Чи не моглиби пані подати нам прізвищ тих осіб, до котрих пані виїздили?

Обв.: Не можу варажувати людей на те, щоб їх притягано до відповідальности, бо бачу тут богато представників дефензи.

Предс.: При ревізії знайдемо у Вас сі умови.

Обв.: Се були мої виводи, тільки що се не мов писмо, лише переписане на машині.

Предс.: Се умови заключені з Третім Інтернаціоналом в Москві.

Обв.: Тому що осідок Третього Інтернаціоналу в Москві, мусіли бути в Москві, якби був в Амстердамі, були б в Амстердамі.

Предс.: А також були у Вас ті тези, котрі пані мали роздавати.

Обв.: Се були ті самі тези, над якими мала бути дискусія.

Предс.: Звідки пані мали ті тези? Хто їх Вам приніс?

Обв.: Хтось приніс до одного з присутніх тут товаришів... Се були тези до реферату.

Предс.: Хто їх приніс із собою?

Обв.: Я сама принесла їх. Від кого їх відбрала, не скажу.

Предс.: Чи пані звичайц також псевдоніму Ольга Левіцка?

Обв.: Так.

Предс.: Тут є один лист, писаний до пані якимсь Довгенком, в котрім пише: (читає:) "Дорога Товаришко! Ми йшли збоєм полями. Мене виспав... О скільки не вдаєть ся втікти, подайте мене на лісу вимікованих".

Обв.: Сей лист до мене не дійшов, отже не можу сказати, чи він до мене належить.

Предс.: Тут ще написано: "Без Вас все піде на пів".

Обв.: О, се вже рішучо пересата.

Предс.: Як що се було писане до Ольги Левіцкої, то видно, що воно відносило ся до Вас? Довгенка пані не знають?

Обв.: Не знаю зовсім.

Предс.: Пані мали відписати на сей лист, що є дорога виміти та що "остаточно можна почекаати два до три місяці".

Обв.: Я хотіла би побачити оригінал сього листа.

Предс.: Є тільки фотографія сього листа.

Обв.: Отже я се вніслю: Я дійсно писала сього листа, до кого, не скажу. Відповідь на сей лист погоджувала би ся, тільки що він не був писаний до Довгенка. Я отримала на нього відповідь, але се не та, котру тут подаєть ся. Хочу звернути увагу на ще один момент. Свідчить він, що акт обвинувачення опираєть ся на ті самі площинні дедукції, що й обвинувачення.

Моральність і етика Боя-Жельєського.

Акт обвинувачення між іншим агадує, що я дала товаришам Ціховському книжку "Słowka", котра на думку акту обвинувачення містить поезію та стихи далекі від естетичної етики й моральности. Прощу панів! Автор той книжки Тадей Бой-Жельєскі, визначний письменник і знаєць гарного мистецтва, одиний знаменитий перекладчик Мольєра на польську мову, лицар французької "Почесної Легії", професор познанського університету, представник польського уряду на Молдєвському святі в Парижі, і про твір той визначний людині автори акту обвинувачення не знали сказати нічого-більше, крім того, що він естетичний і неморальний. Се характерне, дуже характерне! Залишаю оцінку панів сього типу поступоване.

Председатель предкладає обвинувачення ще один лист, про котрий обвинувачена заявляє, що автора сього листа не знає, і не признає його. Далі заперечує обвинувачена, будить би вона мала прийняти Шпільгера до партії, бо приймає до партії не особа, тільки комітет. А Шпільгера бачила перший раз в Юрі.

Предс.: Чи пані знають Софію Мечковську?

Обв.: Не знаю її. Се либонь той свідок, котрий знававатиме, що ми сиділи при столі, а вона чула, як ми "кнудили" заговорі.

Предс.: У Вас найдено різні шпешма, котрі потому п. Ленчинський забрав із собою.

Обв.: Я не така наївна, щоби тримати в себе в хаті заборонені брошури.

Предс.: А на навіщо він їх забрав?

Обв.: Хіба я знаю? Можливо, що п. Ленчинський забрав збірку научних книжок, що в мене було. Але ніхто не може мені закинути, що сі книжки були небезпечні.

Прис. судія: Пані кажуть, що пані були організаторкою тих зборів? Чи від пані залежало, хто може взяти участь у тих зборах?

Обв.: Не від мене, тільки від комітету.

Прис. судія: Які були умови прийняті?

Обв.: Ми вибрали якийсь число тих людей, про котрих знали, що симпатизують з нами та що вони не є в звязку з поліцією.

Предс.: Пані, як се виходить з листа, мали радити взаєм-комуністам уживати якихсь порохів в цілі викликати недуги.

Обв.: Так зовсім не було. Тільки пишучи до товаришів у тюрмі, я давала їм ради, як треба симулювати недугу. Се зрештою звичай часто примінюваний в таких разях, нехай здаю тільки про теперішнього професора варшавського університету д-ра Мазуркевича, котрий в сьомій часті подібним способом радив симульоване недуги

П. Пілсудському, начальникови держави.

Обор. др Грек: Чи пані знали Мешароса?

Обв.: Він жив у той самій пані, що й я.

Обор.: Чи п. Мешарос був взаєминицей в партійні справи?

Обв.: Я не вважала відповідним говорити про се з ним, бо не був членом, а в наших умовах воно не вказане.

Обор.: Чи пані знають, яким чином він знайшов ся на салі?

Обв.: До певної міри знаю: Тому що він був доволі поступовий, ми сказали собі: Треба його запросити, а нуд з нього щось буде.

Обор.: А так? "А нуд з нього щось буде?" Ну і було? Що?

Обв.: Як пересидів рік в тюрмі, міг на добре стати комуністом.

(Продовження на 5-ій сторони.)

СОЮЗ РАДЯНСЬКИХ РЕПУБЛІК

Се найважливіша справа внутрішньої політики сьогодишнього дня. Всеросійський зїзд рад має вирішити її: встановити союз соціалістичних радянських республік. Дехто може запитати: а хіба його раніш не було, того союзу? Хіба Україна, Білорусь, Татарська республіка, Німецька комуна, Черкеська область та інші радянські держави не були в союзі з Росією, не входили в федерацію, що зветь ся Р.С.Ф.С.Р.?

Так. Уходили. Були в союзі. Та в тім то й річ, що союз той звав ся Р.С.Ф.С.Р. Росія стояла на чолі його. Російські комісаріати вважали ся за найстарші на всьому терені федерації. Вони розробляли загальні для всіх закони. Виходило так, що всі республіки корили ся Москві.

Але насправді й того не було. Кожда республіка вважала ся незалежною, мала право не корити ся тим загальним законам. І виходило з того богато непорозуміння.

З одного боку кождому ясно, що не можна відбудувати господарство в радянських республіках, як не буде спільного пляну, загального порозуміння між ними. Так само не можуть вони кожда нарізно бороти ся проти ворогів на червоному фронті. Не можуть окремо від другої переговорювати ся з иншими державами, з закордоном.

А з другого боку не можна творити знов єдину-неділиму Росію, показувати ті окремі республіки з ріжними народами, що повстали після повалення царату.

Як бути? Отсю всю запутану справу й розв'язує новий плян про союз Соціалістичних Радянських Республік. Суть сього пляну полягає в тім, що організуєть ся спільний і загальний центральний союзний уряд з представників усіх держав, що входять у союз. Сей уряд уже матиме право видавати загальні закони — ніхто не скаже, що вони кимсь нав'язують ся без порозуміння, бо представники кождої держави беруть участь в обговоренні сього закону.

Але лишеть ся повна воля кождої держави в тих справах, що не мають загального значіння, як от справи освітні (бо в кождої держави своя мова), в справах внутрішніх, судових, забезпечення здоровля і т. д.

Таким чином у кождій республіці лишеть ся свій уряд, повновластний у внутрішніх справах. А крім нього матимемо союзний уряд для спільних справ. Сей уряд буде не російський (бо російський буде тільки для своїх російських справ), але міждержавний, міжнародний, складений з представників усіх держав, що входять у союз.

Такий лад дасть змогу трудящим Радянських Республік легше впорядкувати своє життя, відновити господарство й знищити в себе всякий гніт — і соціальний і національний. ("Більшовик")

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ВСІХ ЧЛЕНІВ СТОВ. У.Р.Д. В МІСТІ ВІННІПЕГУ.

(Продовження з 4-ї сторони.)

Обор.: А хто записав Мешароса?
Обв.: Шхваскі.
Обор. д-р Дурач: Мав цілий ряд питань до обвинуваченої, тож прошу о відложенні розправи до завтра.

Предс.: Отже перериваю розправу до завтра ранку на 9-ту годину.

(Дальші зізнання обв. Гроссерової.)

Предс.: Приступимо до дальшого переслухання пані. Ще раз питаю Вас: Чи сей статут з 1921 р. писаний Вами?

Обв.: Авже-ж.
Предс.: Чи пані привезли його суди з собою? Чи тут його написано?

Обв.: З деяких причин, тому що воно торкалося тутешньої організації, я писала його тут.

Предс.: При-тім поробили Ви деякі зміни відповідно до потреб тутешньої організації?

Обв.: Авже-ж.
Обор. д-р Дурач: Я хотів доповнити Ваші генералії. Чи пані вдова?

Обв.: Так, вдова по адвокаті Гроссері.
Обор.: А чим був Ваш батько?

Обв.: Земським власником. Називався Яхимович.

Обор.: Чи митрополит Яхимович Ваш свояк?

Обв.: Так, се був мій брат у других.
Предс.: Але який звязок се має з розправою?

Обор.: Тільки сей звязок, що митрополит Яхимович похований у св.Юрі.

Обор.: Хто був запрошений в характері гостей?

Обв.: Люди, що цікавилися робітничим рухом. Я писала напр. запрошене до "Газети Робітничої" в Черемині з огляду на те, що там могли бути люди, що цікавилися тим рухом. Ми запрошували людей, про котрих я мала інформації, що вони не є членами поліції. Що правда я завела ся, бо двоє членів було дійсно з поліції, але того вже не можна було передбачити.

Предс.: Отже позитивні дані були такі, що ці люди мусіли відносити ся прихильно до соціалістичної організації та що вони свободні від приналежності до поліції. В кождому разі треба було, щоби хтось знайомий поручив Вам тих людей. Може нам пані скажуть імена тих лікарів, котрі давали Вам поміч?

Обв.: Цілий ряд варшавських лікарів: Биховські, Любівер і багато інших.

Предс.: Се значить, що на поручення д-ра Биховського пані виїхали вже зі Львова до пацієнтів?

Обв.: Так, виїхали.
Обор. д-р Дурач: Буду покликувати ся на письмений посвідчення від тих панів.

Предс.: Чи тут у Львові був Центральний Комітет Комуністичної Партії Східної Галичини?

Обв.: Так.
Предс.: А де були окружні організації?

Обв.: Сього не можу сказати.
Предс.: Тому, що тут на картотці написано, що був тільки один гість, з того виходить, що останні були делегати.

Обв.: Мені здасть ся, що картотку інтерпретує акт обвинувачення неточно. Як що ходити про те, чи там були делегати, то поліція дуже добре знає, що їх там не було, бо в доповіді написав, що поспішила ся на конференцію й тому делегати не заявили ся.

Обор. д-р Аксер: Чи Ляндер давно член партії?

Обв.: До тепер не був членом.
Предс.: А як пані пояснить се, що він був председателем засідання?

Обв.: Остаточно нам залежало на тому, щоби він став членом партії й тому як председателем ми дали йому спрому, щоби по-знайомив ся з усім, що буде обмірковане на конференції.

Предс.: Але він був чейже редактором комуністичної часопису в Відні.

Обв.: Був тільки співробітником соціалістичної часопису.

Обор. д-р Аксер: Акт обвинувачення закидує Зроховському Ленциному важку місію. Чи він був членом партії?

Обв.: Ні, не був. Збирав тільки гроші для політичних взаєм і то однаково для комуністів як і для шовале-сіоністів і інших.

Предс.: Отже пані кажуть, що він не був членом Комуністичної Робітничої Партії Польщі ані членом Комуністичної Партії Східної Галичини?

Обв.: Членом Комуністичної Партії Східної Галичини не був, а чи належав до К.Р. П.П. — не знаю.

Обор.: Пані казали, що в двох випадках зайшла помилка що до людей, котрі були в контакті з поліцією. Чи ці люди поручали інших гостей?

Обв.: Так, поручали Шнігеля і Герцман.

Обор.: Чи пані пригадують собі прізвища осіб, котрих поручав Шнігель?

Обв.: Оскільки собі пригадую, він поручав Цибруха. Шнігель був на конференції, а Герцман стояв на сторожі, щоби вводити тих, що приходили. Як з'яв, мав у руках часопис.

Обор. д-р Грек: Разом було на салі 27 осіб. Ви мали певно до розпорядженні приватні доміжки, в котрих вони могли помістити ся? Для кількох душ Ви могли знайти пріміщення?

Обв.: Для 50 осіб.

Обор. д-р Дурач: Як zorganizована поміч для політичних взаєм в Варшаві?

Обв.: Поміч для взаєм zorganizована в такий спосіб, що існує патронат, котрого председателем був прокуратор. Сейція для політичних взаєм улаштовувала зборки, а її надзвичайні члени жертвували гроші. Платили також сім арештованих і з того збирали ся фонди.

Предс.: Оскільки знаю, то пан прокуратор в акті обвинувачення не говорить про сю поміч взаєм, тільки про те, що взаєм мали втратити лісом і т. д. Чому ж пан оборонець мішав одне з другим?

Обор.: Я говорю тільки про оборону для взаєм. (До обв.): Може пані скажуть нам, на основі якого закону відбуваєть ся зміна політичних взаєм?

Обв.: На основі ухвал рижського договору.

Обор.: А чи Ваше помешканє справді так гарно виглядає, як се говорить пан прокуратор?

Обв.: Не знаю, чи автор акту обвинувачення хотів би жити так, як я. Се мала кухонка з одним ліжком, стіл і три крісла, отже ся обстановка не така вибаглива.

Обор.: Тут між обвинуваченими знаходиться ся

більша скільність селян.

Яку роль вони відігравали?

Обв.: Справа з ними представляєть ся так: У Східній Галичині міський пролетаріят відносно нечисельний, а велике число творять безземельні та малоземельні селяни. Без сумніву нам залежить на тім, щоби сей елемент був освіджений, щоби сі відрухи, котрі між ними проявляють ся не були такі безцільні. Нам ходити про те, щоби їх ввести в русло класової боротьби. З тою метою я хотіла довідати ся через "Спілку Рільничих Робітників" (Związek Rolny), яким рільником можна прийти до тих селян і тоді один із товаришів показав мені одного добродія з тої спілки, з котрим я познайомила ся й розмовляла. Сей хлопець показав ся таким, що знав тріхи умовини, тому я просила його, щоби запросив селян на конференцію. При тім хочу звернути увагу на се, що се переважно ремігранти з Америки, котрі значно краще надають ся до організації, як хтось з тутешніх селян, бо не жили в тій заглухій атмосфері Галичини.

Предс.: Пані сказали, що в тій справі пані звертали ся до одного добродія.

Обв.: До Матвія.

Предс.: Отже не потребуєть ся затювати, бо се відоме.

Обор. д-р Ганкевич: Чи Дажу, Корбутяк, Мойса були комуністами?

Обв.: Про се не знаю, і їх також не знаю.

Обор.: Що пані Докторовна знають про Гіжовську?

Обв.: Приїхавши сюди, я виїхала в зносинці з тов. Крільком.

Предс.: Зносини партійні?

Обв.: Річ природна. Тов. Крільк представив мені п. Гіжовську. Ми стрічали ся частіше і між нами завязали ся товариські взаємини.

Обор.: Чи Гіжовська була членом партії?

Обв.: Сього врано не мжу сказати. Коли ми до неї звертали ся, віддавала нам деякі прислуги.

Обор.: Значить, п. Гіжовська була неначеб то технічним помічником. Але чи в партійних нарадах брала участь?

Обв.: Ні, в засіданнях Комітету не брала участі.

Предс.: Але в рижних письмах найдено її адресу при Цілої вулиці?

Обв.: Без сумніву, але тільки тому, що віддавала нам прислуги.

Предс.: Значить ніхто властиво не був членом партії, а всі віддавали прислуги?

Обв.: Перепрощую, були й члени, і оскільки вони тут є, самі признають ся до того.

Обор.: Чи Сенік був членом партії?

Обв.: Не знаю його особисто.

Предс.: Комуністична організація тут є тайна?

Обв.: Не тайна, тільки, що поліція забираєч нам доміжку зробила нас нелегальною партією.

Предс.: Оскільки знаю, то на конференції один з товаришів мав забрати голос, кажучи, що організація розвиваєть ся гарно. Се мав бути Сенік.

Обв.: Я сказала, що не знаю його.

Обор.: Для мене доволі того, що пані докторова не знала Сеніка. Чи се може була така організація, що один знав трох членів, а вони знов по трох і т. д.?

Обв.: "Ні, так не було.

Обор.: Пані сказали, що коз лістична партія не тайна. А чи пані знають про те, що Вибірчий Комітет Союзу Пролетаріату Міст і Сіл був передіе заборонений, а коли змінив свою назву на "Комуністичний", отримав дозвіл?

Обв.: Так.

Обор.: Чи на заході Європи існують партії, які визнають се свою програму?

Обв.: Природно річ, існують в Англії, Франції, Чехословаччині й видають свої часописи.

Обор.: Чи мають своїх послів?

Обв.: Розумієть ся. Нелегальні наші організації тільки в Югославії та Польщі.

Обор.: Чи відбувають ся там процеси за належне до партії?

Предс.: Як що член легальної чи нелегальної партії допустить ся вчинку, що підпадає карі, стає перед судом.

Обор.: Чи пані мають діти?

Обв.: Так, мав дочку.
Обор.: І мусять пані її любити?

Обв.: Ясна річ.
Обор.: Чи пані вчили її комунізму?

Обв.: Як виросте, сама навчить ся.
Обор. Др. Давидяк: Де пані пізнали п. Коцкіну?

Обв.: На вулиці Льва Сапінга.

Обор.: Чи се правда, що пані стрічали ся з нею в каварні Де ля Пе, в молочарні і т. д.?

Обв.: Рішучо ні.

Обор.: Чи пані пізнали Коцкіну бліще?

Обв.: Я жила з нею пів року. Зробила на мене вражінє дівчини симпатичної й солідної.

Обор.: Чи та дівчина здає собі справу з суспільного життя?

Обв.: Не можна сказати, щоби була комуністкою. Не dostaє її теоретичної освіти.

Обор.: Чи пані знають Раппапорта, Тиркавця?

Обв.: Не знаю їх і не знаю, чи були на конференції.

Обор.: Чи пані запрошували на конференцію?

Обв.: Я ні. Здасть ся, що тов. Крільк.

Предс.: Значить не всіх запрошував Шнігель?

Обор. д-р Грек: Шнігель запросив поліцію.

Прокур.: Чи пані були членом Центрального Комітету?

Обв.: Так, членом Центрального Комітету Комуністичної Партії Східної Галичини.

Прок.: І розуміли пані вагу свого уряду? Розуміли пані, яка відповідальність на Вас тяжить?

Обв.: Авже-ж, перед своєю партією, так.

Прокур.: Прощу сказати, хто був на конференції з комуністів?

Обв.: Нехай кождий за себе відповідає.

Прок.: Отже пані не хочуть відповісти?

Обв.: Ні. Я відповідала тільки за себе.

ЗІЗНАННЯ ОБВ. КАЗИМИРА ЦІХОВСЬКОГО.

Предс.: Знаєте, про що Вас обвинувачено. Почуваєть ся до вини?

Обв.: До вини не почувую ся.

Предс.: Ви мали якісь псевдоніми?

Обв.: Називав ся Казимир Ціховські, мешкав я під прізвищем Лукашевич, мій партійний псевдонім був Яєвський.

Предс.: Де Ви скінчили школу?

Обв.: Скінчив політехніку в Петрограді, описля вернув ся до краю, одержав з дому фонди й виїхав за границю, бажаючи продовжати студії. В 1913 р. вернув ся зі студій в Парижі до краю, одержав посаду в "Варшавським Рільничим Товаристві" і там працював майже до війни. Я покинув се посаду з двох причин. З причин матеріальних, бо бачив, що практика в "Рільничим Товаристві" не відповідає моєму фахові...

Предс.: Чи Ви були жонаті?

Обв.: В 1910 р. я одружив ся в Парижі. Отже я волів випукаати собі працю банкову, й покинув посаду. Покинув я її ще й тому, що належав до соціал-демократичної партії, міг бути арештований, а інституція, в котрій я працював могла би з того приводу потеріти.

Предс.: А коли Ви були членом П.П.С.?

Обв.: Про те скажу пізніше. В 1915 р. я виїхав до Росії, де одержав посаду в "Міжнародному Банку" в Петрограді. В акті обвинувачення написано, що я вольовент П. року політехніки. Се не так. Я скінчив політехнічну школу і з фаху інженер. Ще в V. класі реальній я належав до нелегальних спілок з невизнанною партійною закраскою, залежно від того, хто зі старших нами проводив. Ще перед революцією 1905 р. я, як молодий хлопець, вважав себе соціалістом. 1905 року я виїхав до Петрограду, щоби кінчити реальну школу; там у зіткненю з революційною молоддю 1905 р. мої погляди остаточно кристалізують ся і таким чином я став соціалістом і членом соціал-демократичної партії в бушній Росії, а не членом П.П.С. Виїхавши за кордон я належав до Соціал-демократії Польського Корольства й Литви, котра була складовою частиною російської С.Д., що обіймала всі соціал-демократичні партії на терені давньої російської держави. Не було зясувати соціалістичної програми, хочу тільки зазначити, що напрямом, котрий репрезентувала наша партія, так звана фракція більшовиків, сей напрям не еволюціонував так скоро, як се сьогодні думають, висказуючи погляд, що сьогоднішній більшовизм се витвір недавніх часів. Сей напрямом кристалізуван повели на ці лому терені Росії. Питанє, котре ріжнло соціал-демократів від П.П.С. було між ними питанє незалежності Польщі й питанє національнє. Ми, соціал-демократи польські виходили з założення, що в наслідок економічного розвитку, котрий робив тоді Польське Корольство залежним від російських ринків, немає в польській суспільності ніяких даних в тому напрямку, щоби вона була здібна виступити самостійно проти царату в імє незалежності Польщі. Бо польська буржуазія була зацікавлена в зєднаню з Росією, приклякала російський уряд, щоби дав всякі прояви робітничого руху. Отже ми були тої думки, що розв'язка польського питання можлива тільки через революцію пролетаріату. Ми були думки, що боротьба о національну незалежність се помилка та що робітничя класа оскільки вступити на сей шлях, зійде на мавиці, збачить з класової лінії та швидко під-

паде під вплив дрібно-буржуазних суспільних груп, котрі одні в Польщі боролись о власку національну державу. І тому нашою програмою була російська революція, котра йдучи по лінії економічного розвитку, йтме шляхом перебудови не тільки господарських умовин, але й політичної системи. Боротьба в звязку з пролетаріатом усіх народів в російській державі приведе нас до соціальної революції, а тим самим розв'яже питанє національнє. Важкі умовини царської неволі створили робітничим класам обов'язок перше всього повалити царат а описля капіталістичний лад. Се була наша програма, що показувала нам, куди йти й була неначе провідною ниткою в цілому розвитку робітничого польського руху.

Вибух війни

підтвердив справедливність нашого становища. Коли війна вибухла класи власників у польській суспільності...

Предс.: Коли вибухла війна Ви були в Петрограді?

Обв.: До сього ще верну ся. Отже коли вибухла війна, посідаючи класи польської суспільності пішли за тими владами, котрим раційше служили. Ми бачили, як у Конгресиві польські легіони єднали ся з російським царатом, а з другого боку кордону з Габсбургам й Гогенцолернами. Ми свого шляху не вибрали. В хвилині вибуху війни ми відразу-ж заняли становище п'ятугоє своєї війни, котра принесє людству, а перше всього робітничій класі найбільші тягари. З хвилиною, коли соціалісти репрезентовані Дружком Інтернаціоналом зрадили свою програму, класи більшовиків пішли слідами своїх капіталістичних урядів, коли вилекли ся всіх своїх клівчів, ми хоч були на разі тільки дрібними робітничими гуртками, остали вірні принципам соціалізму, певні, що розвиток подій і дальший хід війни дусітме довести до внутрішніх державних конфліктів. Передбачаючи сі конфлікти, ми говорили, що завданє робітничої класи се поваленє капіталістичного уряду з метою покінченя війни. Се було становище, котре займала партія, що до неї я належав, Соціал-демократія Польського Корольства й Литви. Се становище займала також частина Соціал-демократичної партії Росії відома під назвою більшовиків. Тоді, коли в часі війни я знайшов ся в Росії, я належав до тої групи і працював особливо між польськими робітниками, що в великому числі знайшли ся в Росії. Дальший розвиток подій потвердив зовсім справедливність нашого становища. Ми вразно бачили, як західно-європейський капіталізм громади війсьній капітал, нехтуючи всякі змаганя пролетаріату. Ми бачили, що залежність російського мужика від російського поміщика ставала ся ще більша, як за крипачства. Політична система була така, що хоч мала поірни прикмети парламентаризму, то одначе була абсолютизмом, бо опирала ся на бюрократію й висіи слои поміщиків. Тому класове противенство, що існувало, мусіло довести до скоршого внутрішнього конфлікту, як в інших державах. І сей внутрішній конфлікт міг кождої хвилині вибухнути полумям революції. Революція 1905 року не дійшла до свого логічного кінця, — наступ на царат не повів ся. Російська буржуазія побачивши при своїм боці революційну робітничу класу, котра одначено мала свої соціалістичні цілі, — відсахнула ся. Коли вибухла війна, невдовіле мас побільшило ся. Його прояви, спершу не дуже яркі, після невдач на німецькому фронті, виявили ся виступами робітників у поодиноких фабриках Петрограду. В 1917 році вибухла зі стихійною силою

революція

звернена на поваленє царату. Царат унавів протягом одного дня й як стій перед нами стануло питанє: Яка буде наша дальша дорога? Які будуть плоди сеї перемоги? Хто має вести розвиток подій? І тоді зявляють ся дві тенденції. З одного боку змаганя російської буржуазії до осигнення своєї мети, щоби разом з антантою нести далі війну, а з другого боку бачимо, як гуртують ся сили революційної партії, котра висуває клич: Геть з війною! Мира! Се був період взаємно змаганя тих двох струй, двох тенденцій. Для нас, для більшовицької партії стало ясно, що осигненє мира, докінченє війни можливе лише тоді, коли від правитва будуть віддунєні класи заінтересовані в дальшому веденю війни. Ми висунали тоді противоисну програму, протиставляючи ся політиці російської буржуазії й капіталізму.

Предс.: Може зовліте говорити коротіше. Се події відомі.

Обв.: Може й відомі, але фальшиво представлені. Отже для робітничої класи остав лиш один шлях, шлях революції, бо в противному разі грозила буржуазно-милітаристична контрреволюція з царатом або без царату. Після острії боротьби

пролетаріат переміг.

Побідили ми з тою хвилиною, коли влада над Росією переїшла від уряду Керенського в руки Рад Робітничих Депутатів. Від тої хвилини починаєть ся нова фаза відносин в Росії. В тому й попередньому періоді я брав діяльну участь у подіях. Мої товариші дораджували мені, щоби я зачав якусь шпиріу акцію між польськими робітниками, що перебували в

(Продовження на 6-ій сторони.)

РІЖНІ ВІСТІ.

В Москві зачав ся Всерос. Зїзд Соціялістів.

МОСКВА, 20. грудня. — Ніні розпочали ся наради Всеросійського Зїзду Соціялістів.

На деннім порядку нарад є слідуючі справи:

1. Звіт Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету й Союзу Народних Комісарів.

2. Доклад про міжнародне положенє.

3. Доклад Нар. Комісаріату Хліборобства (Підсумки робіт по піднятю хліборобського господарства).

4. Доклад Нар. Комісаріату Освіти.

6. Доклад Нар. Комісаріату Фінансів.

7. Справи по радянській будові (Союз Соціалістичних Радянських Республік).

8. Вибори Всеросійського Центрального Виконавчого Комітету.

7-годинний день праці для бюрових робітників в Болгарії.

СОФІЯ, 28. грудня. — Від 1. січня в Болгарії буде заведеним день для офісових робітників 7-годинний день праці замість дотеперішого 8-годинного дня. Робота в офісах буде тривати від 8-ої години рано до 3-ої по полудні без жадної перерви на обід.

Муссоліні організує міліцію з фашистів.

РИМ, 20. грудня. — Італія матиме невдовзі дві армії — одну регулярну, а другу зложену з добровольців, так звану "міліцію народної оборони". Міліція буде складатись виключно з фашистів і буде під безпосередню контролю пре-мієра Муссоліні.

На початок тої міліції буде 70.000. В її ряди будуть покликані найлуччі морально і фізично фашисти, а їх гаслом буде "за Бога і вітчизну". Головним завданєм міліції буде помагати поліційним властям.

Правительство заборонить правдоподібно всякі інші військові організації, зявляючи таким робом руки націоналістам, республіканцям і легіоністам д'Анунція.

Закрите комуністичної кооперативи в Молінеалі.

РИМ, 22. грудня. — Італійське правительство видало приказ закрити комуністичну кооперативну спілку в Молінеалі в Болоньї, яка мала в своїх руках контролю над містом і околицею.

Кооператива мала річного зиску около 500.000 лірів.

Власти підзарівають, що спілка уживала зисків на удержанє комуністичної пропаганди та що стояла в тісній звязку з комуністами в Росії.

Реакціонери взяли верх на робітничій конференції в Клівленді.

КЛІВЛЕНД, 12. грудня. — Друга національна конференція для поступово

(Довідає з 5-ї сторони.)

Росії. Після російської революції, в часі котрої ми, польські соціал-демократи, як мого...

Комісаріат для польських справ.

Завданням цього комісаріату було зайняти ся всіма питаннями пов'язаними з інтересами польського народу в Росії. Ся справа була дуже важка...

боротьба на фронтах і внутрішня боротьба.

Ся останню розпочала буржуазія при допомозі дрібноміщанства з тою метою, щоб унеможливити повільний розвиток господарського життя. Значна ся саботаж у діяльності адміністрації, торговлі та промислу.

політика заборочних держав у відношенню до Польщі, се політика насильства.

Ми вважали своїм обов'язком аложити таку декларацію пруським генералам. Пресе: Чи Ви брали участь у берестейській конференції? Обв.: Особисто я участі не брав, але декларація вийшла з нашого комісаріату.

внутрішня війна

зачається ся в 1918 р. Значна її російська контрреволюція амучена на разі виступами в 1917 р. бо від того часу обмежувала ся тільки до саботажу. Тепер вона починає отверту боротьбу за здобуття влади.

терор zorganizований для подвладення терору,

се була відповідь на виступи контрреволюції. Але й тоді, зпоміж численно арештованих випускало ще на "слово чести" генералів Краснова, чорносотенця Пуришкевича, Шульгина, Маркова і інших.

Пресе: А тут говорили Ваші товариші, що ми не маємо права їх судити.

Обв.: Се зовсім інша річ. Перемога робітничого класу доконується ся для справи визволення, а ви бороните старого драхлого світа. Тоді на поміч російської контрреволюції, йде буржуазія цілого світа.

щоби до Польщі могли вернути люди заможні й багаті,

котрі і так могли остати ще довгий час в Росії. Завданням комісаріату було допомогти в першу чергу тим аристарам, що були безплатка хліба, а мали надію, що в країне ще щось для них остало.

Пресе: Се все справи, котрі можна би скорочувати.

Обв.: На прикінці жовтня 1917 р. я покинув Петроград і свою невдячну працю, тому, що мільйона була мені творча праця на просторій державно господарській арені.

Пресе: Чому Ви се називаєте "польський курник"?

Обв.: Бо се була відносно мала жменька людей, які сиділи на еміграції.

Пресе: Отже Ви могли б ужити на се іншого вислову. Прощу далі.

Обв.: Вибух революції поставив перед нами нові завдання. Я хотів вернути ся до краю, бо почував себе більше зв'язаним з робітничим рухом польським, але на пропозицію товаришів вийшов туди й Литву незалежним способом.

поставляють у Вільні Ради Робітничих Депутатів,

котрі скидають окупаційну німецьку владу й проголошують себе місцевою владою. І тоді з рамені одної фабрики на мене вивав вібір до Ради Робітничих Депутатів. Німецькі війська винофуючи ся відступали, а на їх місце вступали червоні російські війська.

падає 7 членів Ради Робітничих Депутатів. Тоді настає 5-денний військовий уряд т. зв. Польського Комітету. Після 4 днів сей відділ покинув Вільно і при вступі червоних військ Вільно перейшло в руки радянської влади.

період Литовської Республіки Рад.

По приході радянських військ я повинен функцію комісара внутрішніх справ. Був редактором органу партії польською мовою "Комуніст". В половині лютого 1919 р. відбули ся нові вибори до Ради Робітничих Депутатів. Мене вибрано предсидателем Ради.

Пресе: Якже се: "нашому урядови"?

Обв.: Атке я був тоді членом радянського уряду. Умовини існуючі були тоді дуже важкі. Країна була зруйнована війною й окупаційним німецьким військом.

З МАЙНЕРСЬКОГО СТРАЙКУ В АЛБЕРТІ.

Беведей, Алта.

Час минає непомітно нечуже у сні. Обставини змінюють ся, а разом з ними змінюють ся погляди і орієнтації людей.

Пресе: Се все справи, котрі можна би скорочувати.

Обв.: На прикінці жовтня 1917 р. я покинув Петроград і свою невдячну працю, тому, що мільйона була мені творча праця на просторій державно господарській арені.

Пресе: Чому Ви се називаєте "польський курник"?

Обв.: Бо се була відносно мала жменька людей, які сиділи на еміграції.

Пресе: Отже Ви могли б ужити на се іншого вислову. Прощу далі.

Обв.: Вибух революції поставив перед нами нові завдання. Я хотів вернути ся до краю, бо почував себе більше зв'язаним з робітничим рухом польським, але на пропозицію товаришів вийшов туди й Литву незалежним способом.

Пресе: Чому Ви се називаєте "польський курник"?

Обв.: Бо се була відносно мала жменька людей, які сиділи на еміграції.

Пресе: Отже Ви могли б ужити на се іншого вислову. Прощу далі.

Обв.: Вибух революції поставив перед нами нові завдання. Я хотів вернути ся до краю, бо почував себе більше зв'язаним з робітничим рухом польським, але на пропозицію товаришів вийшов туди й Литву незалежним способом.

Пресе: Чому Ви се називаєте "польський курник"?

Обв.: Бо се була відносно мала жменька людей, які сиділи на еміграції.

Пресе: Отже Ви могли б ужити на се іншого вислову. Прощу далі.

Обв.: Вибух революції поставив перед нами нові завдання. Я хотів вернути ся до краю, бо почував себе більше зв'язаним з робітничим рухом польським, але на пропозицію товаришів вийшов туди й Литву незалежним способом.

Пресе: Чому Ви се називаєте "польський курник"?

у двох напрямках: з одного боку старав ся зорганізувати двірську челядь і створити двірський комітет і з тою метою скликаю аїд земельних робітників, а з другого боку старав ся комісаріат заповнити всяким недостатком через творення державної адміністрації. Протягом трох місяців зроблено отже дуже багато. Ся всі функції сповняли виключно поляки.

культурно-освітню діяльність.

Комісаріат освіти мав завданням творити початкові, середні і інші школи. Видано тоді декрет уряду про утворення вільського університету. На ту ціль були вже айрані научні сили, а як приклад можу покликати ся на свідка д-ра Земацького, котрий обмірковував з мною широку справу реорганізації медичних відділів.

(Далі буде.)

Місцем де може робітник висказати свій біль, своє горе та нужду є "Українські Робітничі Вісті". Сей факт повинен запам'ятати собі кожний робітник, який підчас теперішнього страйку має якраз нагоду його провітрити.

Товариші майнери! Ви до сеї пори боролися по геройськи. Не спиняйте ся навіть ширий подарунок пана Догертога — "індоконшен", так нехай і на далі не буде такої сили на світі, щоб могла спинити вас в боротьбі за країну будучність ваших дітей.

Товариші робітників з других місцевостей визнаєсь відповідно застосувати і заагувати, щоб ніхто не навис ся їхати сюди до роботи і у всякій можливий спосіб старати ся, щоб сей страйк був виграний.

Програма нашої сего страйку айліже ся убитою на всіх zorganizованих вузлях околицях і взагалі на судибі всего zorganizованого пролетаріату України.

Ви, товариші робітники, повинні приготуватися на всяку есентуальність. Поміч для нас кончеця як матеріальна так і моральна.

Наш живе солідарність працюючої класи!

Кардіф, Алта.

Дорогі Товариші! В "Укр. Роб. Вістях" з 16. грудня, ми читаємо: "Страйк у нас в Кардіфі стоїть добре. Ні одного скеба".

За два тижні перед тим часом ми чули, що фармери доконала Кардіф творять якусь організацію і деякі товариші передачували в тій організації якусь небезпечку.

Тах час айдов. За той час ми стали замічати, що до Кардіфа почали шодати прибавити поліціянти, які оставались тут. Але майни стояли і не спокій.

В понеділок, 18. грудня майнери були на шкеті (пикетуванні регулярно від 6—9-ої години раню), а завданням було трохми зимно, то пшеремералі робітники кождий спешивали домі в на уації майне якого не отсталось.

В той самий час приїждже моторої і привозить до тринадцяти скебів з околиці, і ті скеби направлялись до Кардіфа майни. Ті майнери, що побачили се, підняли крик і на поміч їм збіглись інші майнери і почалося дракмане на айно і на право.

чели се, підняли крик і на поміч їм збіглись інші майнери і почалося дракмане на айно і на право. Не вдержали скеба, утікючи покладали свої шакуни і сховались в офісі Альберта майни. Чотири поліціянти і клерки з Кардіфа майни пішли і забрали скеба під свою охорону та почали провадити їх до роботи до Кардіфа майни.

Тепер у нас арешти. 4-ох майнерів арештовано і шукують більше, але майнери добре заховують ся. Тепер у нас "гара тайм", бо фармери атакують нас зі всіх сторін, були випадки, що фармери стріляли до нас із гарей.

Але майнери не падають духом. Зміцнюють свою патрулю на мляко кругом Кардіфа і бережуть день і ніч. Так, що в Кардіфі працюють з десяти скебів під охороною поліції, а де щось вугля дуже малеенько виходить (за 4 дні 2 вагони). Ми, майнери твердо переконані, що так довго не буде. Вже і тепер займімо недоволеним мусь скебамі, але волею чи неволею мусь нужденні працювати, бо поліціянти їх бережуть, щоб не поїхали і гонять до роботи і з роботи до готелью аж черкату барани.

Поводометь ся всіх українських робітників-майнерів, що в нас є один скеб, званий се Палаво Березко, ноєсти називаю Раді Врочні, котрий записав до коїї і в той сам час не редавав компаній аїні секретари. Той скеб тепер робить в Кардіфі, але як власть ся йому зйави вихати, то просять ся робітників других кемпів, або де він зйави ся, бути перед ним на обережності.

Майнер.

ЛИСТ З СОВІТСЬКОГО РОСІЇ

ДО Т.П.С.Р. В ВІННІПЕГУ.

Товариші! Звертаємо ся до вас за помічю. Ми, бунувши при царській правительстві, наймітами, які працювали на поміщиках і капіталістах, а тепер, зруйнувавши старий лад і побудувавши на його руїнах нову моточу Соціалістичного Росії, — ми обєднались в колектив, але наш колектив бідний, бо Соціалістичне Росія також бідна і помічти нам вона не може. На працю 27 осіб, всі бідняки, половина неграмотних і приходиться ся нам копати землю рикалями, бо не маємо різними знарядд, ні коний. Трудно. Але не падаємо на дусі, бо боролись на торговлянських фронтах поперх трох літ, пережили много лихоліття заляд власного дозобуття.

Чи-ж не ми, бідняки, боролись, перелосичивши жертви, щоби встановити робітничу владу? Неже-ж ми відмовили ся від всего, щоби знова наладити собі багатий експлуататор буржуазно-капіталіст і пошлють, а ми гнущим під його нагайкою? Ні, ніколи! Ми знаємо, що робітничий шлоговий світ аждоже свободи, вони аждоже того часу, коли зможуть стиснути оцим другому уряду, здувшись під паропром III Інтернаціоналу. Але поперх той час настане, вони з далека сідять за нами і старують ся помогати нам можуть.

Товариші! Трудно нам було повадити старий лад. Коли повалено на-ра-Микола II, ми, які є тепер в колективі "Нове Житє", були в червоній армії і боролись за освобождение робітників і селян. Боротьба була довга, бо зі всіх сторін нападали на нас царські генерали: Корнілов, Денікін, Колчак, Врангел, Савінов, а то банди Махна, Нетзорі і Тютюнника і т. п., однак всіх їх ми розбили. Поперх три роки ми були в рядах червоної армії і коди повернули в нашу зруйновану помешкані, ми не упали на дусі, бо у нас є руки, якими ми все айбудуємо. І рідши ми працювати ай спільно, комуною. Се було в 1921 р. На нас дивились інші і сміялись, як се ми будемо працювати без коний і без плуга? Звали ми рикали в руки, вийшли в поле і почали копати землю. Скопали, а наше правительтво помогло нам насінням, ми азіяли, а поки дозори наш хліб, ми жили в голоді і холоді. Іли все, навіть падали. Весною при роботі ми їли макухи, соняшники, бо хліба не було. Але ми були задоволені, що робітничо-селянська власть державля.

Зібраний врожай і хоч як він був бідний, ми віддали часть для голодуючих братів-робітників, а сами знаючи рикали і почали тяжку працю. В 1922 році за 12 вересня ми осіла ся друга комуна, яка зрибула з Канади, з якою ми позоночались. У них є різними знарядд і вони почали помогати нам, після своєї сили, обробляти землю. Але вони не можуть стало уділяти нам свою поміч, бо їх колектив також ще молодий.

Товариші! Хотілось би і нам мати хоч оди трактор, щоби успішніше обробляти землю, щоби лініше і скорше ми айбудували своє господарство. Ми звертаємо ся до вас за помічю. Поможіть нам айбудувати наше соціалістичне господарство. Настає той час, коли ми всі в один експлуататори. Ми звертаємо ся тільки до вас, робітників і знаємо, що ви можете нам різними знаряддми.

Нехай же III Інтернаціонал! Пресидателем колективу "Нове Житє" Шахов; секретар І. Гоменко; члені комітету: С. Смірнов, М. Лободін, В. А. Діалякський.

Жерти можна салати на рухи Т.Т. П.С.Р. в ВІННІПЕГУ.

